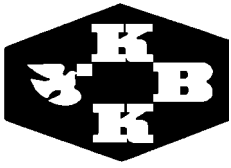

KISGRAFIKA

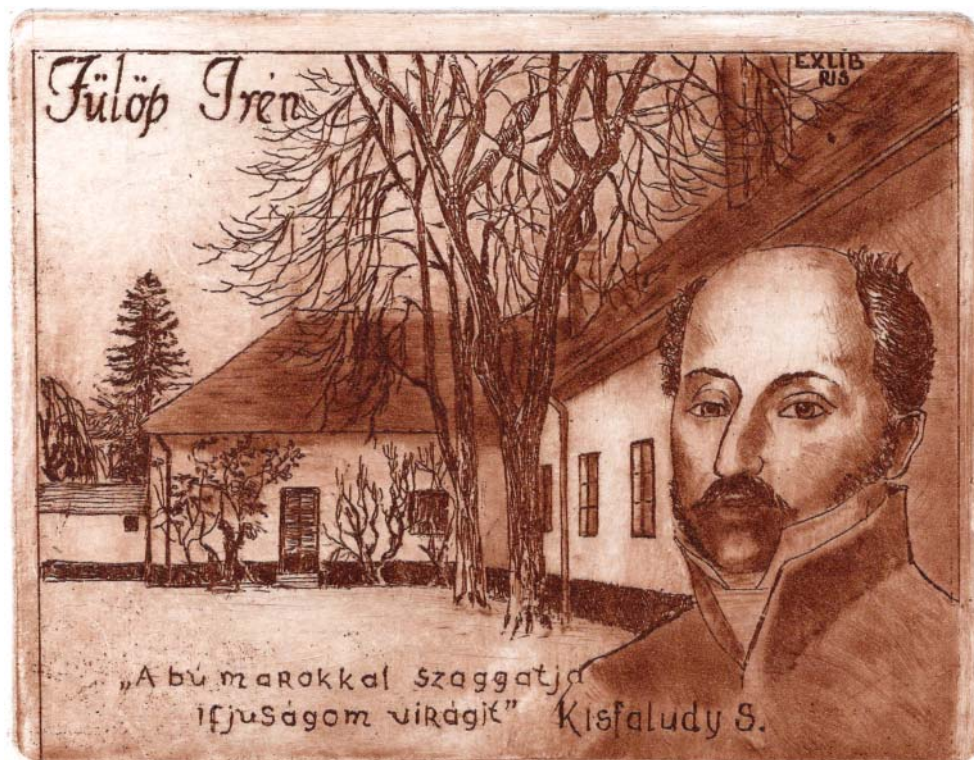
59. évfolyam. Megjelenik egy évben négyszer.

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület”

Postacím: 2045 Törökbálint, Bartók Béla u. 2., internetcím: www.kisgrafika.hu

Szerkesztő: Vasné dr. Tóth Kornélia

Felelős kiadó: Antalné Tari Zsuzsanna ügyvezető; e-mail: titkar@kisgrafika.hu

Baranyai Ferenc rézkarca, C3/C4 (2016), 99×128

T A R T A L O M

Vén Zoltán: A „KBK 60” nemzetközi ex libris kiállítás zárása

Ürmös Péter: Észak-pannon kisgrafikai mozaik

Vasné dr. Tóth Kornélia: Bemutatkozik Bugyi István József grafikusművész

Vasné dr. Tóth Kornélia: Híres gyűjtők könyvjegyei az OSZK-ban. Id. Szentesi Flórián (1910–2000)

HÍREK – LAPSZEMLE – KÖNYVESPOLC – EGYESÜLETI HÍREK

2020/2

A „KBK 60” NEMZETKÖZI EX LIBRIS KIÁLLÍTÁS ZÁRÁSA

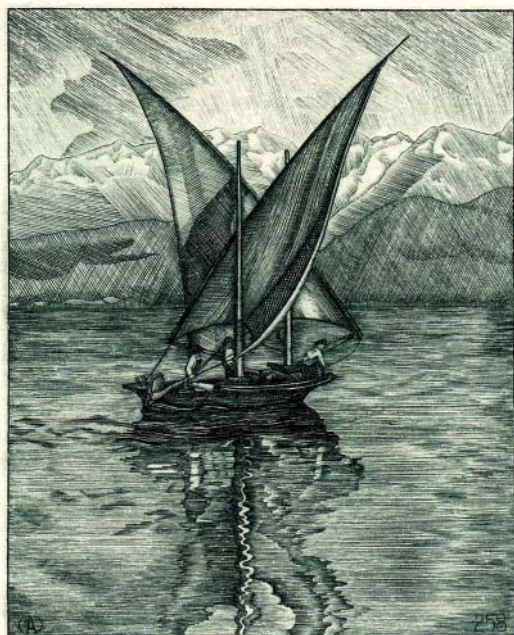
*Elhangzott 2020. január 15-én
a Csokonai Művelődési Házban, Budapesten*

Kedves Hölgyek, Urak!

Előjáróban. Hátha van itt valaki, aki most ismerkedik meg az ex libris kifejezéssel, bevetődött ide, bejött melegedni. Szeretettel köszöntöm, és elmesélem számára az ex libris rövid történetét. Az ex libris rendszerint a könyvtábla belső oldalára ragasztott grafikai alkotás, a könyvtulajdonos nevével, és olyan szimbolikus ábrázolásokkal, amelyek a tulajdonos személyére, kedvtelésére utalnak. A nemesek a családi címerüket, a polgárok foglalkozásukat, hobbijukat ábrázoltatták. Mivel kiváló művészeket kértek fel a sokszorosított kis méretű rajzokhoz, a magасыnyomású klisék és a mélynyomású rézmetszetek terjedtek el. A szép ex librisek műalkotásként is felkeltették a művészetkedvelők érdeklődését, így csere folytán megindult a gyűjtésük. Akinek szép ex librise készült, az büszke és boldog lehetett, hogy neve a könyv írójával együtt fennmaradhat – esetleg!

Az ex libris a képzőművészet epigrammája. Miért? Ehhez az epigramma szó jelentését kell megértenünk. Eredetileg sírfelirat volt; olyan költemény, melynek alapvonása a rövidség és a tömörség, kedvelt versformája a disztichon. Az ex libris epigrammatikus tömörségű, kis felületen kell a művésznek magát kifejeznie. A kiállításlátogató széleskörű bepillantást nyerhet a kisgrafika sajátos kifejezési lehetőségeibe, egy-egy azonos téma kapcsán az alkotói önkifejezés legváltozatosabb megoldásaiba is.

A lényegre térve, többségében azért vagyunk itt, mert egy sikeresnek mondható nemzetközi kiállítást zárunk – résnyire nyitott ajtóval, mivel közben meghívást kaptunk a pápai városi könyvtártól, amely február 3-án a KBK 60-ból válogatott

EX-LIBRIS DR.KATONA GABOR

Nagy Árpád Dániel rézkarca, C3, op. 258, 97×77

anyagot mutat be, Ürmös Péter szervezésével és megnyitásával. De még érdeklődik a hatvani galéria is, Erdélyből is meghívták a kiállítást.

A „KBK 60” nagykiállításon 26 ország, a diákokkal együtt 150 művészenek 257 grafikája lett kiállítva. (...) Több művészeti iskola is küldött be munkákat. Az összegyűlt grafikákból ki kell emelnem a török művészek nagyarányú részvételét. Dr. Prof. Hikmet Şahin, az egyik török képzőművészeti iskola igazgatója utasítására tanítványainak vizsgamunkája a „KBK 60” magyar kiállításon történő részvétel volt. Így számos fiatal művészpalánta is képviseltette magát, a már alkotó képzőművészek mellett. A computeres grafikák némileg nagyobb arányban szerepeltek a tárlaton, mint a tradicionális magas-, mély- és síknyomású lapok. A kiállítási anyag második részében szerepeltek az archív nyomatok, amit a katalógusban szereplő gyűjtők ajánlottak fel. A kiállítás nehezen jött volna létre két mester, Kőhegyi Gyula és Kerékgyártó László tevékeny munkája nélkül. A katalógusban olvasható a többi segítő neve is.

A kiállítás sikeres volt annak ellenére, hogy a Magyar Művészeti Akadémia nem támogatta. Nem tudtunk nagy díjakat osztani (igaz, kicsiket se), egy nemzetközi kongresszust vetünk tervbe, de nem volt szponzor. A katalógust viszont minden résztvevő pályáznak eljuttattuk.

Köszönöm a művészkollégáknak, hogy a világ számos országából küldtek munkát, és velünk ünnepelték a jeles évfordulót, emelve a kiállítás színvonalát. Üdvözlök mindenkit innen Újpalotáról, Budapestről, Magyarországról! A kiállítást bezárom!

Vén Zoltán

ÉSZAK-PANNON KISGRAFIKAI MOZAIK

A „KBK-60” kiállítás pápai megnyitójának rövidített, szerkesztett szövege. Elhangzott 2020. február 3-án a Jókai Mór Városi Könyvtárban

Tisztelt Vendégek! Tisztelt Alpolgármester Úr!

Megköszönve alpolgármester úr szívélyes szavait, örömmel fejezzük ki, hogy ismét városunkban üdvözölhetjük a könyvjegykultúra és a kisgrafika iránt érdeklődő szakavatott közönséget, valamint ennek a tradicionális művészeti ágának a művelőit és gyűjtőit! Köszönjük a Pápai Acapella Kórus bakoynyi népdalcsokrát, amely a távolról jövőeknek is idevarázsolja a régió hangulatát. Ebben az emelkedett hangulatban tekintsük át, hogy mit jelent a „KBK-60” Pápan, mi történt ebben a vonatkozásban itt az elmúlt évtizedek alatt.

Ahogy Európa-szerte, úgy itthon is a könyvjegyművészet felvirágztatásában fontos szerepe volt azoknak a könyvtáraknak, amelyek jelen esetben a KBK-val együttműködve számos kisgrafikai kiállítást szerveztek és dokumentáltak, így az olvasás szeretete mellett a művészetek iránti érdeklődést is felkeltették. Így volt ez Pápan is, ahol a Jókai Mór Városi Könyvtár mind a mai napig otthont ad a KBK jubileumi kiállításainak ugyanúgy, mint a művészek bemutatkozásainak.

Visszatekintve az utóbbi, mintegy fél évszázadra, eseményekben és kiadványokban gazdag múltat tudhat maga mögött a városi könyvtár, amelyekből a teljesség igénye nélkül emelnék ki néhányat. 1975-ben a Szépirodalmi Kiadó Andruskó Károly fametszeteit tartalmazó minikönyvet adott ki *Pápa* címmel, a város legnevezetesebb műemlékeit bemutatva, és

Nagy László Lázár fametszete, X2, op. 226 (1976), 94×60

hasznos fametszetes minikönyv jelent meg *A pápai nyomda dolgozóinak exlibrisei* címmel. Jelencsik Sándornak, az akkori könyvtár igazgatójának és a Veszprémi Eötvös Károly Megyei Könyvtár vezetőjének, Poór Ferencnek a gyümölcsöző együttműködése révén évekig rendezték meg mindkét városban a Kisgrafikai Galéria kiállításait, amelyekről a *Kisgrafikai füzetek* tudósítottak. A grafika megítélése is megnőtt ezek hatására.

A kilencvenes évek végétől új lendületet kapott a városi könyvtár és a KBK együttműködése. 1996-ban, a millicentenáriumi rendezvények keretében szervezett pápai huszárta-lálkozó alkalmából lovas témájú, országos kiállítás hirdettünk meg dr. Hermann István igazgató úr kezdeményezésére, amelyre a határon túli magyar alkotókat is felkértük. Ennek a tárlatnak a mostanihoz hasonlóan a kurátora én voltam; később Ajkán, Celldömölkön, Velenceföldön, Budapesten és Szegeden mutattuk be a vándorkiállítást. Hagyományá vált, hogy a közös pápai-pesti kiállításokat egy katalógus kísérte. Ebben a sorozatban ismerhették meg például a pápai kisgrafikabarátok dr. Katona Gábor könyvjeggyűjteményét, illetve a Szij Részó és Kovács Rózsa gyűjteményéből származó képgrafikai alkotásokat és aprónyomatványokat. Ebben a sorozatban mutattuk be a Magyar Könyvtárosok Egyesületének XXXI. Vándorgyűlése alkalmából megrendezett Diskay Lenke-emlékkiállítást, amelyet az OSZK bocsátott a rendelkezésünkre. Bemutatkoztak nálunk a hazai kisgrafika nemzetközi szinten legrepresentatívabb képviselői is, mint időrendben Vén Zoltán és Molnár Icsu István grafikusművészek, akiket tisztelettel köszönhetünk ismét Pápán. Vén Zoltán a KBK egyesület elnöke. A Jókai Mór Városi Könyvtár, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Kőbányai Könyvtára és a KBK együttműködésé-
ként mutattuk be Pápán a 45 éves évfordulóra összeállított jubileumi kiállításunkat 2006-ban, a *Magyar ex libris 100 éve* című vándorkiállításunkat pedig 2014-ben.

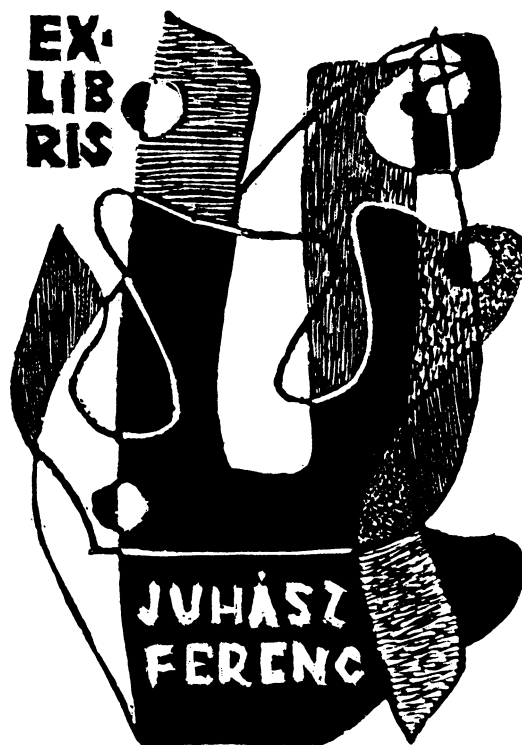
Külön fejezet ebben a történetben a pápai könyvtár és az Ajkai KBK, egyúttal az Ajkai Városi Könyvtár együttműködése, amelyet katalógusok sora kísért. Ajkán 1980-ban alakult

meg a KBK ajkai csoportja, a XI. Országos Kisgrafikai Találkozót és Kiállítást itt szervezték 1985-ben. Azóta az Ajkai Grafikai Műhely és az ajkai KBK párhuzamosan, egymást erősítve, a közös tagjaik révén folytatják kultúrateremtő és -őrző tevékenységüket, amelynek eredményeit kiállítások formájában időről időre bemutatják Pápán is. Még egy példa a Bakony-régióból, Zircen 2007-ben nyílt meg az OSZK Reguly Antal Műemlékkönyvtárban az Egervölgyi Dezső gyűjteményéből összeállított kisgrafikai kiállítás, melyet a pápai könyvtárban megrendezett bemutató követett; ezekre az alkalmakra Egervölgyi Dezső állított össze katalógust.

Maradjunk még egy megjegyzés erejéig a megyében, csak más pannon-tájakon. A „*Tapolca és környéke a kisgrafikákon*” című kiállítást 1991-ben láthatták az érdeklődők a Tapolcai Galériában. Ne felejtsük el a keszthelyi és a tihanyi Balatoni Kisgrafikai Biennáléről az 1970–80-as évekből, amely egy külön fejezete a magyar grafikátörténetnek. Ezekre a KBK művészei közül is sokan vettek részt.

Az imént elhangzottakból kiderült, hogy a kisgrafikai egyesület és a régió kulturális intézményei, és ezen belül elsősorban a pápai városi könyvtár a kialakult hosszú távú együttműködésnek köszönhetően gazdag és gyümölcsöző eredményeket tud felmutatni. Ezért köszönet illeti az érintetteket, közöttük leginkább dr. Hermann Istvánt és munkatársait.

A közös emlékezést követően, térjünk rá a hatvanéves jubileumi kiállításra. A KBK egyesület jubileumi kiállítására szóló felhívást a 2018-as prágai XXXVII. FISAE Kongresszuson tettük közzé. A pályázati kiírás teljes tematikai és technikai szabadságot adott a résztvevőknek a nemzetközi méretszabványok határain belül (ez általában 15x15 cm-es méretet jelent); csak egy elvárásunk volt: a „KBK-60” szöveget kértük, hogy szerepeljen a grafikán. Lehetett pályázni ex libris-szel ugyanúgy, mint képgrafikával. A művek témavilága változatos, formavilág tekintetében a realista motívumábrázolástól a teljes absztrakcióig terjed. A munkák fele a hagyományos sokszorosító

Diskay Lenke fametszete, XI, op. 40 (1965), 98×70

(magas-, mély- és síknyomású) eljárásokkal készült, a másik felét a számítógépes grafikai alkotások teszik ki.

A kiállítás első részében a következő országok művészei szerepelnek a pályázaton: Argentína, Ausztria, Belgium, Bosznia-Hercegovina, Brazília, Bulgária, Fehéroroszország, Franciaország, India, Japán, Kanada, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Mexikó, Németország, Norvégia, Olaszország, Oroszország, Románia, Svédország, Szerbia, Szlovénia, Törökország, Ukrajna. Számokban kifejezve 26 ország 103 művészenek, illetve 47 egyetemi hallgatójának 257 grafikája lett kvalifikálva a kiállításra.

A kiállítás második részében szerepelnek azok az archív nyomatok, amelyeket a magyarországi gyűjtő kollégák ajánlottak fel abból a célból, hogy azok az elmúlt hatvan év magyar kisgrafikáját méltóképpen reprezentálják. Ezeknek alkotói többségükben sajnos már nem lehetnek közöttünk, így ezzel a kiállítással azok emléke előtt is tisztelgünk, akik hosszú évtizedekig meghatározói voltak a hazai kisgrafikai és ex libris életnek, valamint a KBK egyesületnek.

A következőkben a kiállítás néhány pozitív vonzatára szeretném felhívni a figyelmet! A korábbi, nem a KBK egyesület által meghirdetett, nemzetközi kisgrafikai kiállításokkal ellentétben (gondolok itt az ezredfordulós újpesti biennálékra) jelentős számú, tengerentúli pályázati lappal találkozunk, az indiai grafika pedig igazán kuriózum. Örömteli az is, hogy a környező államokból nagyszámú grafika érkezett. Nagyon nagy pozitívumnak tartom, hogy a törökországi egyetemek közül több művészeti fakultásnak a diákja a professzorokkal együtt küldte el a sokszorosított grafikáját erre az alkalomra. A „művész és tanítvány” együttes szereplése mindig jövőbe mutat, mert ez az újabb generáció kinevelésének a záloga. A mostani alkalomnak különösen örömteli vonzata, hogy ezek közül egy sem számítógépes grafika, hanem mindegyik tisztességgel (esetenként több dúccal és színesen) kifaragott és lenyomatott linómetszet, igazi diákmunka. Az pedig, hogy egy török diák lapján egy kortárs Kossuth-díjas magyar klarinét- és fuvolaművésznek, Makó Péternek, a Csík Zenekar zenészének a nevével találkozunk, azt jelzi, hogy a kulturális határok eltűnően vannak.

Az ezredfordulót követően több európai kisgrafikai pályázatnál alkalmazzák ezt a gyakorlatot, hogy a professzionális művészek munkái mellett külön szerepeltetik az ifjúsági tagozatot, ahogy lengyel és olasz katalógusokban is találko-

zunk ilyenekkel. Szerencsére itthoni példákkal is szolgálhatunk, hiszen Havasi Tamás növendékei több alkalommal is nagy sikerrel szerepeltek Bulgáriában, Réti András diákjai pedig Csehországból és Újvidékről hoznak el díjakat. (Ők mindketten szereplői a jelen tárlatnak.) Bár az ilyen nagy volumenű kiállításnál nem szerencsés egyes személyeket kiemelni, de itt most a szóban forgó példa kedvéért tettem kivételt.

Tematikus megközelítés szerint is igen gazdag a bemutatott anyag. Az őstémáktól kezdve (mint például Ádám-Évától, a teremtéstörténetől) a szakmaspecifikus rézkarcoló szerzőszámokig; a természetábrázolástól a teljesen elvonatkoztatott, nonfiguratív motívumokig; a cirmostól a békegalambig, a sziklarajztól a portréig bezárólag sorolhatnánk tovább a példákat. Valamint ne felejtszünk el a kimondottan magyar motívumokról, amelyek mindig gesztusértékűek egy külföldi alkotótól.

Egy mondat erejéig említsük meg, hogy a határon túli magyar alkotók is szép számban szerepelnek a mostani bemutatón. Bár nem voltak közreműködői a KBK megalakulásának, időről időre részt vettek rendezvényeinken és tárlatainkon, így váltak jelképesen és tevőlegesen is szereplőivé a határainkon átívelő összefogásnak.

Örömmel jelenthetjük ki, hogy az ország majd minden régiójának kisgrafikai képviselője szerepel a seregszemlén Szombathelytől Nyírbátorig, Budapesttől Szegedig, Ajkától Ceglédig, Soprontól Debrecenig.

Azt is örömtelien vélem, hogy a már eltávozott művészek lapjai még mindig „forgalomban vannak”, így nemcsak az ő emlékeiket, hanem az általuk létrehozott grafikai örökséget is folyamatosan és méltóképpen ápolhatjuk az ilyen, és hasonló rendezvények által. A kiállítást szándékaink szerint tovább vándoroltatjuk; a teljesség igénye miatt jegyezzük meg, hogy eddig 2019 októbere óta Budapesten két kerületben, valamint Szegeden volt látható.

Végezetül köszönetet mondunk mindazoknak, akik a kiállítás létrejöttében közreműködtek, nevük a katalógusban olvasható. A KBK egyesület által meghirdetett pályázat sikeres volt, az ennek eredményeképpen létrejött tárlatot szeretettel ajánlom az Önök megtisztelő figyelmébe! A kiállítást ezennel megnyitom!

Ürmös Péter

DIVÍ, Oriol Maria (spanyol) fametszete, X2, op. 142 (1978), 90×57

Petry Béla grafikája, P1 (1980), 71×71

BEMUTATKOZIK BUGYI ISTVÁN JÓZSEF GRAFIKUSMŰVÉSZ

Bugyi István József (1986–) grafikusművész számos képzőművészeti egyesület tagja. 2014-től nyert felvételt a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületébe, 2019-től lett tagja a KBK-nak. Alkotói világában a metszet, a rajz, a monótipia együtt jelenik meg, folyamatosan kísérletező alkotó. Kisgrafikákat, ex libriseket is készít. Művésztelepeket, alkotói köröket szervez, a hatvani kisgrafikai biennálé egyik rendezője. Művei számos kiállításon szerepeltek hazánk mellett külföldön is, több díjat nyert országos művészeti pályázatokon.

Hol végezted a tanulmányaidat, milyen végzettségeket szereztél?

A Széchenyi István Gimnázium és Általános Iskolába jártam Szolnokon, rajz szakra. Ezt követte 2004-től 2006-ig az Eventus Üzleti Művészeti Középiskola, Szakiskola Egerben, ahol alkalmazott grafikus, képgrafikus szakon tanultam. Majd 2006 és 2010 között elvégeztem a Nyíregyházi Főiskola rajz és vizuális kommunikáció tanári szakát, 2010–2011-ben a vizuális és környezetkultúra tanári mesterszakot, szintén Nyíregyházán.

Hogyan kezdődött a grafikai életpályád? Mi indított el ebbe az irányba?

Igazából általános iskolában metsztem először linót, és emlékszem, hogy már akkor is nagy élményt jelentett. Boldogon Szpisják Pál tanított. Hetedikes koromban díjat nyertem

Bugyi István József: *Koreografálás*, X3 (2014), 273×185

Bugyi István József: *Csillagvizsgáló*, X3 (2008), 390×170

egy kisgrafikámmal, ez is tovább lelkesített. A középiskola alatt alábbhagyott a grafika lendülete, ez az időszak számomra inkább a rajzi és festészeti alapok elsajátításáról szólt. Majd a két év szakképzés alatt Egerben újra előjött a szerelem. Herczeg István és Madaras László segített elmélyíteni tudásom, és elköteleződni a grafika mellett. A főiskolán pedig dr. Szepessy Béla tette rám emberileg és szakmailag talán a legnagyobb hatást. Havasi Tamás munkáit is árgus tekintettel figyeltem ez idő alatt.

Bugyi István József: *Agg táncos, X3 (2014)*, 185×75

Most hol dolgozol, úgy tudom, tanítasz? Ez a szakmád mennyiben gátol, vagy éppen inspirál a grafikai művészet gyakorlásában?

Jelenleg Egerben dolgozom az Eszterházy Károly Egyetem Gyakorlóiskolájában és az Eventus Üzleti, Művészeti Középiskolában. Az Eszterházy-n van gimnazista, alapfokú művészeti és szakképzős csoportom is, tehát felnőtteket és középiskolásokat egyaránt tanítok. Szeretek oktatni, emellett fontos számomra a gyerkőcök vizuális nevelése is, ami napjainkban kiemelt kérdés és egyben nem kis feladat.

Az alkotásból tény és való, hogy csak egy igen szűk réteg képes megélni, tehát szükség van egy „polgári” állásra is.

Önéletrajzodból látom, már tanítottál korábban is Egerben, 2011–13 között. Aztán Jászfényszaru következett, majd 2018-tól tértél vissza újra Egerbe. Jászfényszaru és a közeli Boldog község milyen szerepet játszott az életedben, a művészi fejlődésedben? Mindkét helyen állítottál is ki, úgy tudom.

Boldogon nőttem fel. Ott vannak a gyökereim, a családom. Nagyon fontos nekem a település, még így is, hogy nem minden nap vagyok ott. Hosszú ideig jelentősen kivettem a részem a falu kulturális életéből: néptánc, hagyományörzés, kórusok tagja voltam. Hét évig pedig színpadi díszleteket készítettem a helyi színjátszó csoportnak, mely időszakban volt módom kipróbálni magam több kisebb-nagyobb szerep eljátszásában is. Ezek nagyon fontos emlékek, illetve olyan szakmai tapasztalatok, amikből azóta is tudok meríteni. Valóban, időnként vissza is köszönnek munkáimon a népi motívumok, a falusi emberek karakterei. Két önálló kiállításom volt eddig Boldogon. Örömmel tekintek vissza rájuk. Működött, működik egy kis művészcsoport a faluban, mely vezetésével három éven keresztül igyekeztem a település képzőművészeti életét színesíteni. Kiállításokat, táborokat szerveztünk, jó hangulatban teltek ezen rendezvények.

Jászfényszaru is próbáltam mielőbb beilleszkedni, ha úgy tetszik, beépülni a kisváros kulturális életébe. Közben sok emberrel ismerkedtem meg, barátokat szereztem. Rövid idő alatt a helyi önkormányzat és a város lakói nyitottak voltak arra, hogy legyen Jászfényszaru művésztelep, melynek vezetésével engem bíztak meg. Az általam koordinált öt év alatt igen szépen fejlődött a tábor (nem rajtam múlott persze, hanem számos összetevő meglétéén és jó működésén), az ország több tájáról jöttek a művészek, nem tagadom, volt benne munka bőven, de nagyon sokat is adott nekem ez a dolog. Idéntől már „normál” tagként veszek részt a telep életében, így is izgalmas lesz. Jászfényszaru igen sokat tett a szakmai előmenetelében. Az ott töltött idő alatt lettem MAOE-tag, nem sokra rá megyei képviselő, nagyválasztmányi tag, ezt röviddel utána követte a szolnoki képzőművészeti társaságbeli tagság. Sikertelt a településen egy színvonalas étteremből kiállítóteret létrehozni, ahol 3 évig rendezhettem egyéni és csoportos kiállításokat, mindenféle műfajban. Tehát más aspektusból, de nagyon sokat köszönhetek utóbbi kis városkának is. A lelki tényezőket, és hogy hány remek emberrel találkoztam ott, most itt nincs is lehetőség kifejtteni. Elég hosszú szöveg lenne.

Utaltál rá, hogy a néptánc, hagyományörzés, a falu motívuma több alkotásodon is megfogalmazódik, különböző módokon. Említenél néhány példát?

Ide sorolhatók hirtelen kiragadva az *Agg táncos*, a *Verbunk*, a *Koreografálás*, az *Asszonyok*, a *Találkozás* és a *Kirakat* című metszetek. Közös bennük a hagyományörzés igénye.

Részletesen bemutatnád valamelyik műved konkrét születésének történetét, akár a korábbi, akár a mostani időkből?

Sok munka keletkezéséhez lehetne jó kis történeteket, emlékeket rendelni, de egy nagyon fontos kép születését emelném most ki. Úgymond egy kiindulópontját az egész tevékenységemnek.

Ez jelen esetben *A nimfa igazi arca*, egy linómetszet 2006-ból. Körülbelül ezzel indult el az a szemléletmódbeli szakmai lavina, ami azóta sem állt meg a részemről. Előtte is metszettem pár linót, iskolai feladatok kapcsán nagyrészt, de egy 2006-os őszi napon történt valami. Kint voltam főiskolai házi feladatot készíteni a boldogi határban. Sétálgatás közben lettem figyelmes egy nem túl nagy korhadt és kiegészített fatönkre, amit valószínűleg villám sújtott. Annyira izgalmas volt a faktúrája, hogy fogtam egy lapot és egy darab pittkrétát (hirtelen ez volt a kezem ügyében), majd elkezdtem rajzolni. Pár perc múlva nagy öröömre felfedeztem egy torz, de kivehető arcot a rajzon. Hazasiettem, hogy tussal továbbfejleszthessem, és nemsokára kész is lett a terv.

A görög mitológia visszatérő motívum nálam. Az imént elmesélt munka is épp Kalüpszó nimfát idézi meg az Odüsszeiából. A faktúrák, rendszerek feldolgozása, gyűjtése, szeretete, valamint az azokkal való munka ekkor indult el. Megközelí-

tőleg e munkamódszer határoz meg azóta is, persze időnként kikacsintva más-más irányba is.

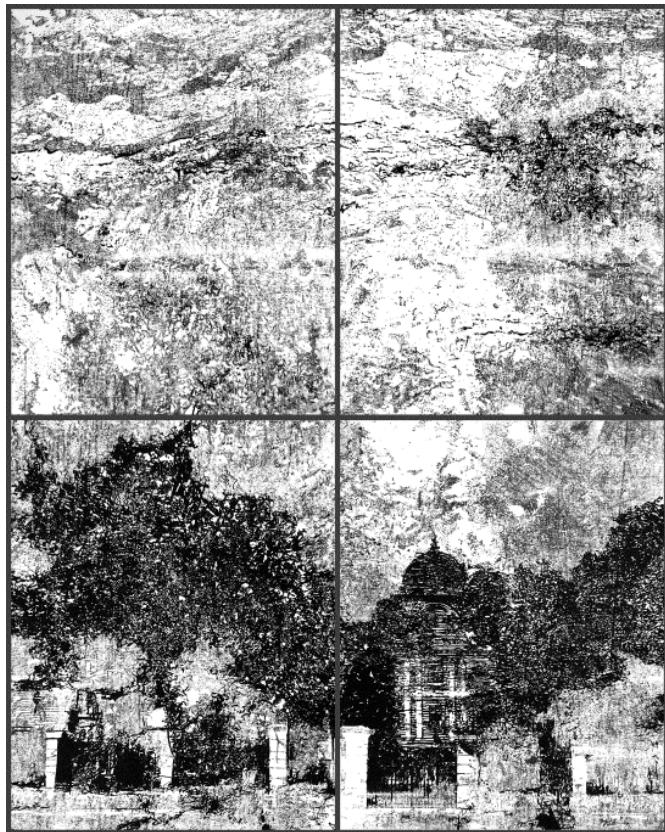
Műveid főleg linómetszet technikával készülnek, de más irányokban is kísérletezel. Milyen utakat jártál be ezen a téren?

Mostanában „színesedett” a repertoár, több mindent csinállok, monotípiák vagy akvarell kísérletek, aztán tussal való továbbgondolások például. Foltképzés nyomdafestékekkel, hígítóval. Kevert eljárások. Nagyon tetszik a magasra maratott rézben és alumíniumban rejlő sok-sok lehetőség is. Fénymásolatok kombinálása rajzzal, monotípiával. Néhány példa: A 2008-ból való *Csillagvizsgáló* linómetszet, roncsolt linóleum és klasszikus linómetszet egy lapra nyomva. A *Tájmese* nyomdafesték pasztózusan felhordva, monotípiák, tollrajz, mégpedig 2018-ból. A *Vízió architektúrával* magas maratással készült, 2018-ban. A *Kódolt szilánkok 2* kevert, egyedi technikával készült, négy darabból álló mozaik 2019-ből. Az *Isten Földecskeje* Erskine Caldwell egy művéhez készített illusztráció, monotípiák, toll, tus, szintén 2019-ből.

Ezek közül néhány művön keresztül beavatnál minket az alkotási folyamat részleteibe?

A *Csillagvizsgáló* (2008) esetén két dűcből összenyomott grafikáról van szó. Az alapját, a kép alsó részét és a befoglaló keretet egy klasszikus módon elkészített linómetszet adja. A felül lévő, atmoszférikus terület készült kicsit érdekesebben. Régi padlólinót hevítettem, olvastottam, gyűjtöttem fel, majd még meleg, képlékeny állapotában kalapáltam, roncsoltam, szöveget vertem bele, hogy a várt eredményt elérjem.

A *Tájmese* (2018) úgy keletkezett, hogy egy üveglapra fekete nyomdafestéket folyattam, majd egy részen el is hengereltem, illetve spaklival elhúztam egyes területeken. Aztán egy

Bugyi István József: *Kódolt szilánkok 2.*, monotípiák, tus- és tollrajz (2019), 1000×800

lapot fektettem rá, kézi erővel átnyomtam, majd ezen lap felvétele után megkaptam egy nagyon érdekes és izgalmas foltrendszer. Érdekesen hatott egyszerre a vékonyan kuszálódó vonalrendszer és a pasztózus, vastag festék. Annyira megtetszett az irányított véletlenből megszületett majdnem teljesen absztrakt grafika, hogy kb. két évig nem mertem hozzányúlni, félve, hogy elrontom. 2018 őszén került sor a folytatásra, a Miskolci Téli Tárlatra készültem el vele. A folytatás technika-ilag már nem akkora varázslat, tollal, tussal továbbrajzoltam.

A *Kódolt szilánkok 2*-nek a nevéből ítélve van első darabja is. Ennél miért gondolkodtál több műben? Milyen lépésekben készültek el ezek a mozaikszerű alkotások?

Ez egy olyan sorozat, amelyben megjelennek az életemet eddig meghatározó települések, indirekt formában... A mozaikszerűségről: régóta foglalkoztat a kirakószerű installálás lehetősége az egyedi, de a sokszorosító grafikában is. A *Kódolt szilánkok* kombináció úgy készült, hogy saját rajzaimat, terveimet lefénymásoltam, és azokat ráfordítva a lapra egyenetlen nyomás mellett kémiai úton átmásoltam a hordozó lapra. Ez ettől kissé térképszerű, egyenetlen, kopottas hatású lett. És miután ez a szürkés felület elkészült, kezdtem továbbrajzolni tussal, vagy annak megfelelő minőségű ecsetirónokkal, ettől kissé széttéptétté, töredezetté vált, ha úgy tetszik, szilánkossá, mint az emléktöredékek, pillanatok, melyek a szóban forgó helyszínekről be-bevillannak az emberben. A *Kódolt szilánkok 1* szolnoki, a 2 hatvani részleteket mutat be. Szolnok azért fontos számomra, mert oda jártam gimnáziumba, a kamaszkor emlékeit idézi. Roppant fontos számomra, hogy a Szolnoki Képzőművészeti Társaságnak is tagja lehetek. Hatvanban sokszor megfordulok, már gyerekkorom óta, a galéria, a helyi művésztelep miatt is, de számos rokonom és nagyon jó barátom is ott él, így különösen fontos szerepet tölt be az életemben a hely. A széria többi darabja folyamatosan készülget.

Mi a véleményed a napjainkban terjedő számítógépes grafikáról?

A számítógép, igen, ez érdekes téma. Használok, kell, hiszen a kor megköveteli. Nincs is ezzel baj. Például a nagyobb linóimnál segítségül hívok szoftvereket időnként, hogy a kis rajzaimat összemontírozzam, kiegészítsem, méretre húzzam, hogy legyen belőlük komplett linóterv. Ugyanezt tenném egy pauszpapírral, csak sokkal több idő, a végeredmény pedig megközelítőleg ugyanaz lenne. De emellett rengeteget rajzolok spontán, tollal, valamiféle egészséges egyensúlyt igyekszem teremteni a kétféle látásmód között.

Térjünk át a kiállításaidra. 2007-ben szerepeltél először csoportos tárlaton a hatvani Városi Galériában, majd 2008-ban volt az első egyéni kiállításod Boldogon, az Ujváry Ferenc Művelődési Ház és Könyvtárban. Mi volt ezek témája? Hogyan élted meg az első, bemutatkozó tárlatodat? Milyen volt a visszhangja?

Ezeknek nem volt konkrét tematikájuk. A hatvaninál a cél az volt, hogy a környékbeli alkotókat bemutassák egy csoportos kiállítás keretein belül. A boldogi, debütáló tárlatomon még zömében iskolai szárnypróbálgatásokat tudtam megmutatni. Ezek között akadtak már metszetek, karcok, de ugyanúgy megtalálhatóak voltak iskolai tanulmányrajzok, esetleg festmények is. A sokszorosított alkotások közül például *A nimfa igazi arca* (linómetszet, 2006), *A Zagyva áradása* (linó,

2007), a *Kukoricás Madonna* (fametszet, harántdúc, 2007), a *Vak vezet világtalant* (*Dürer parafrázis*, linó, 2008) már látható volt ekkor is.

A visszhangja jó volt, egy kis település életében nem minden héten nyílik kiállítás, jól fogadták.

A későbbiekben számos egyéni és csoportos kiállításon vettél részt Hatvanban, Nyíregyházán, Kaposvárott, Budapesten, Baján, Bajóton, Sopronban, Boldogon, Jászfényszaru, Egerben, Salgótarjánban stb. Mely kiállítások voltak a legemlékezetesebbek a számodra, miért?

Lényegében mind nagyon emlékezetes volt. Egy párat mégis kiemelnék. A csoportosak közül 2009-ben szerepelhettem a Magyar Nemzeti Galériában az akkori OMDK (az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Művészeti és művészettudományi szekciója) díjazottjainak kiállításán. Nem mindennapi helyszín. Ott a *Revans* című munkám szerepelt.

2017-ben a *Sárkánylegendárium* nagy kihívás volt.

Kiemelném még 2019-ből a *Metszetek* c. kiállítást a Hatvani Galériában, amelyen nagyon jó barátaimmal (Böröcsök Attila, Danka Attila, Kun Péter, Sinka Péter) és közös mesterrünkkel, dr. Szepessy Bélával állíthattunk ki.

Az egyéniek közül például a 2018-as jászfényszaruit említem, amely azért volt érdekes, mert Sárkány Győző, a MAOE alelnöke elvállalta a megnyitó személy szerepét. A 2019-es szécsényi kiállításom fontos mérföldkő volt annyiban, hogy ott kizárólag egyedi grafikákat mutattam be, először életemben.

Bugyi István József linómetszete, X3 (2011), 130×85

Egyéni kiállításaid témáiból idézek: Mitológiai utazások, Egyházművészeti kiállítás, Kitekintés, Kés és ecset, Aspektusok, Utazás, Szabad-on. Ezek a címek egyben témabeli iránultságaidat is mutatják. Mesélj ezekről!

A *Mitológiai utazások* cím a diplomamunkámra utal, ami egy Odüsszeuszhoz kapcsolódó linósorozat volt 2010-ben.

Az *egyházművészeti* tárlat Zagyvapálfalván volt, oda egy egyházművészeti nap keretén belül hívtak meg.

Kiemelném még a *Kés és ecset* tematikát, mely Ghyczy György Budapesten élő festőművész barátomtól származik, és az akkor kiállított munkák készítésének változataira utal.

Az *Utazás* nemcsak fizikai, hanem intellektuális, szellemi alámerülést is jelent az alkotások készítése és szemlélése közben. A *Szabad-on* cím utal az alkotói szabadságra, a függetlenségre, kísérletezésre.

Milyen indítatásból, kikkel összefogva alapítottátok 2017-ben a Jáki Művésztelepet? Mely művésztelepeknek vagy még tagja? Milyen szerepet töltenek be ezek az életedben?

Egy hatvani festőművész cimborám, Mátyássy Gábor és az azóta már közös barátunk, Káli István kezdeményezésére jött létre a tábor Jákon, gyakorlatilag a művészettörténetileg is igen fontos templom majdnem tövében, pazar miliőben. Szerecsére a jákiak nyitottak voltak egy ilyen dologra.

Ezenkívül több művésztelepen megfordultam már, némelyikben rendszeresen: Jászfényszaru, Jászberény, Hatvan, Zsáka, nyíregyházi Nemzetközi Fametsző Művésztelep, Kézdivásárhely, Maasluis (Hollandia), Gyergyószárhegyi Művésztelep (Románia), Borospataka (Románia).

A táborok igen fontos részei az életemnek. Várom őket, készülök rájuk. Inspirációt adnak, egy nehezebb tanév után nagy lökést tudnak adni, és nem utolsósorban a barátokkal való találkozás élményét, valamit az új emberekkel való megismerkedés lehetőségét is.

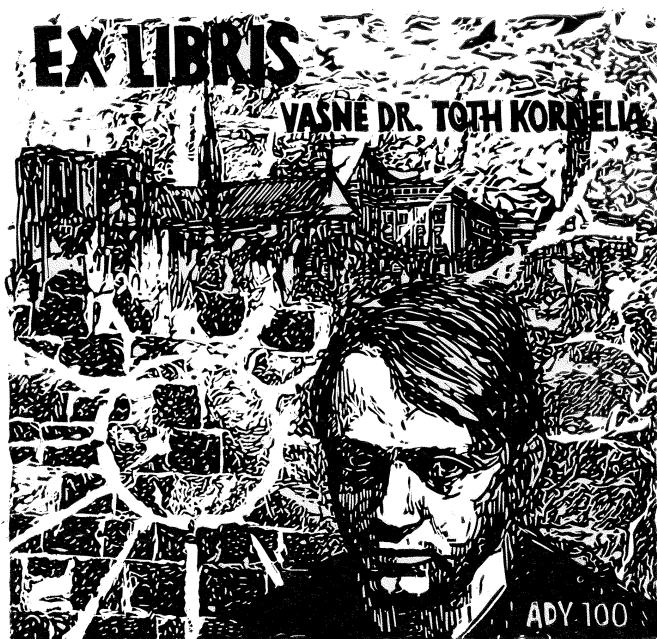
Mennyi százalékát teszi ki alkotásaidnak a kisgrafika? Mondanál példákat?

Ez eddig megközelítőleg 25 kisgrafika született meg. Ide tartozik például a *800 év magaslatából*, *Mintha vérem folyna*, *Ilyenek vagyunk*, *Találkozás egy jó helyen*, *Agg táncos*, *Asszonyok*. A *800 év magaslatából* című grafikán Ják a téma, és az ottani híres templom, indirekt módon megfogalmazva. Időnként próbálok humorizálni is a képek nyelvén, erre példa a *Mintha vérem folyna* című, melyen egy szerzetes látható, aki a fejéhez kap, mert kiömlött a kupájából az értékes nedű. A kisgrafikák közt sok a linó, de rézkarc, illetve cinkográfia is előfordul.

Mióta készítesz, és mely témákban alkottál eddig ex libriseket? Kiknek a rendelésére?

A Kisgrafika Barátok Köre megalakulásának 60. évfordulójára meghirdetett pályázatra nyújtottam be egy ex librist Berze Imre szobrász barátomnak ajánlva. Az ábrán az látható, ahogy a szobrász püföli a követ, amelyből már nagyon elnagyoltan, de körvonalazódik egy női alak.

Ez ideig ezen kívül három ex librisem készült. Az egyik megboldogult édesapám emlékére (ez az eddigi legkisebb linómetszetem is egyben), a másik pedig a boldogi Ujváry Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár számára. Utóbbit ajándékol készítettem az intézménynek, most is megtekinthető a könyvtár falán. Legújabb ex librisem számodra készítettem 2019-ben, az „Agy 100” alkalmából.

Bugyi István József linómetszete, X3 (2019), 120×125

Mik a távolabbi terveid? Művészként milyen célokat tűz-tél ki magad elé?

Szakmailag szeretném azt csinálni, amit eddig, talán azzal a különbséggel, hogy még nagyobb teret hagynék az életemben az alkotásnak. Számos sorozat, ötlet, kísérlet van a fejemben, melyek megvalósítása szintén célom. De ki tudja, mit hoz a jövő, friss impulzusok, irányok, melyek új utakra terelhetnek, vagy tematikus kiállítások, amik kizökkenthetnek medreimből izgalmas tematikáikkal. Ezek mind benne vannak a pakliban. De egy, ami biztos, hogy egy jó darabig nem szeretnék leállni a grafikázással, sőt...

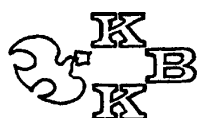

Bugyi István József linómetszete, X3 (2014), 35×35

Aki bele szeretne mélyedni a munkásságodba, azoknak ajánlom a nemrég megjelent *Linográfia* (2019) c. kötetet is, melyben számos munkád szerepel. Engedélyeddel megadjuk az elérhetőségedet, aki művet szeretne rendelni tőled, itt teheti: bugypity@gmail.com

További sok sikert kívánok a művészi pályafutásodhoz! Köszönöm az interjút!

Vasné dr. Tóth Kornélia

A Kisgrafika Barátok Köre Egyesület internetes honlapja:
www.kisgrafika.hu

HÍRES GYŰJTŐK KÖNYVJEGYEI AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

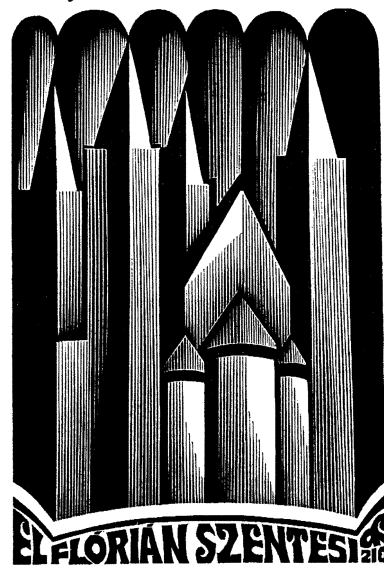
ID. SZENTESI FLÓRIÁN (1910–2000)

Szentesen született, Pécssett végezte el a felsőkereskedelmi iskolát. Vállalati ügyintézőként tevékenykedett, később magán-, majd állami hivatalban dolgozott, a Járási Tanácstól ment nyugdíjba 1970-ben. 1938-ban a Magyar Exlibrisgyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete (MEGE), majd az 1959-ben megalakuló Kisgrafika Barátok Köre tagja, a pécsi kör (1962-) adminisztratív elnöke volt.

Már gyerekként vonzódott a képzőművészethez, sokat rajzolt, különösen a grafika érdekelte. Figyelmét Sárdy Endre és Pokorny Ferenc hívták fel az ex librisekre 1937-ben, ekkortól vált gyűjtővé. A pécsi Ex libris Gyűjtők és Grafikabarátok Köre 1938-ban alakult, 1939-ben beolvadt a Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságába. Szentesi Flórián egyre fontosabb szerepet töltött be a kör életében, sokat tett a kiállítások megszervezésében, a tárlatokon gyűjteményével is részt vett, például 1942 áprilisában. 1942 szeptemberétől ő lett a titkár. (Ugyanezen évben vette feleségül Horváth Erzsébetet.) A képzőművészeti kör működése a második világháború idején fokozatosan megszűnt. Az 1959-ben megalakuló Kisgrafika Barátok Köre élesztette fel újjól a hazai kisgrafikagyűjtést. Szentesi Flórián belépett a körbe, majd 1962-ben budapesti mintára megszervezte a Kisgrafika Barátok Köre pécsi csoportját, melynek művészeti elnökei Martyn Ferenc festőművész és Debiczky István grafikusművész lettek. Adminisztratív elnök Szentesi Flórián, az alelnök Hetey Ottó lett.

Szentesi kiterjedt kapcsolatokkal rendelkezett hazai és nemzetközi szinten, aktív levelezést is folytatott. Számos írása, beszámolója jelent meg a *Kisgrafika* folyóiratban. Részt vett hazai és nemzetközi ex libris tárlatokon, kongresszusokon. Több kiállítás rendezése, megnyitása, tárlatvezetés, előadások tartása fűződik a nevéhez. Ott volt az 1964-es krakkói ex libris kongresszuson. Nagy esemény volt a KBK pécsi csoportja 10 éves jubileumi kiállítása 1968-ban. Ez alkotók és gyűjtők bemutatója volt, több mint 500 lappal, katalógus is készült. Mivel ez évben Szentesi személyesen is részt vett a comói XII.

Nemzetközi Ex libris Kongresszuson, ennek anyagából, ajándékmappáiból is szerepeltetett többet a tárlaton. A pécsi kör célja mindezzel minél több ember megnyerése volt az ex libris ügyének, mivel közeledett az 1970-re tervezett budapesti nemzetközi kongresszus. Szentesit – több pécsi taggal együtt – ott találjuk a budapesti kongresszuson, ekkorra már csaknem tízezer ex librise volt. 1970-ben Pécsre látogatott Anatolij Kalasnyikov orosz

КАЛАСНИКОВ, Анатолий Иванович
(KALASNYIKOV, Anatolij Ivanovics)
fametszete, X2, op. 210, 74×49

grafikus, az SZMT Könyvtárban rendezett tárlata kapcsán, melyhez Szentesi Flórián biztosította az ex libris anyagot. 1971-ben a mohácsi városi könyvtárban saját gyűjteményéből mutatott be 400 darabot, köztük mohácsi művészek (Rohacsék Anni, Kolbe Mihály) alkotásait. 1972-ben részt vett a dániai ex libris kongresszuson Helsingörben. 1974-ben a KBK delegáltjaként volt jelen a bledi

Ürmös Péter linómetszete, X3
(1980), 65×53

XV. Nemzetközi Ex libris Kongresszuson. 1976-ban a pécsiek szervezték a III. Országos Kisgrafikai Találkozót, ehhez fűzőően Országos Kisgrafikai Pályázatot hirdettek, melynek anyagát kiállították a pécsi Dr. Doktor Sándor Művelődési Központban 1976 júliusában. Szentesi Flóriánnak nagy szerepe volt a szervezésben és a katalógus összeállításában, a nyitótünnepségen ő köszöntötte a megjelenteket. 1978-ban részt vett a luganói XVII. Nemzetközi Ex libris Kongresszuson. *Szőlő és bor* címmel többször is rendezett tárlatot (az utolsót 1994-ben a pécsi borvásáron). 1982-ben saját gyűjteményéből mutatott be Petry Béla-kiállítást a Pécsi Városi Könyvtár Várkonyi Nándor Fiókkönyvtárában. Ugyancsak nevéhez fűződik 1982-ben Korda Béla pécsi grafikusművész hagyatéki kiállításának megnyitása.

Szentesi Flórián 1937-től kezdődően megközelítőleg 500 alkotótól, 30 országból kb. 50 ezer darabos kisgrafikai gyűjteményre tett szert. Minden tárgyú és technikájú ex librist gyűjtött, mindenféle téma érdekelte. Kedvenc művészei: a magyarok közül Buday György, Bordás Ferenc, Dániel Viktor, Diskay Lenke, Fery Antal, Gál Ferenc, Haranghy Jenő, Horváth Endre, Kaveczky Zoltán, Kékesi László, Havas László, Menyhárt József, Nagy Árpád Dániel, Nagy Zoltán, Patay Mihály, Sterbenz Károly, Tempinszky István, Vadász Endre, Varga Nándor Lajos, Várkonyi Károly és Vertel József; a külföldiek közül az orosz J. Goljakovszkij és A. Kalasnyikov, az olasz Italo Zetti és Tranquillo Marangoni, a belga Desiré Acket és Nelly Degouy, valamint Gerard Gaudaen, a német Eugen Schmidt, Adolf Kunst, Ottohans Beier, Herman Huffert, a dán J. Britze, a francia Valentin Le Champion, a holland Jaap Kuijper, W. J. Rozendaal, Pam G. Rueter és a lengyel Wojciech Jakubowski. Kalasnyikov az egyik kedvence volt, saját ex librist is készíttetett vele, Liszt Ferencről metszett lapját dolgozószobájában is kifüggesztette. A KBK pécsi csoportja 10 éves jubileumi kiállításán főként vilnusi és rigai ex libris művészek alkotásaiból szerepeltetett példányokat. Kiemelten gyűjtötte a pécsi művészek, többek között Gábor Jenő, Gebauer Ernő alkotásait.

Több alkalmi lapot készíttetett, például az 1967-es Nemzetközi Kisgrafika és Ex libris Kiállítás, az 1968-as pécsi KBK kiállítás, az 1971-es Vadászati Világkiállítás és az 1982-es pécsi találkozó kapcsán. Kongresszusi lapjai közül többek között az 1970-es XIII. FISAE Nemzetközi Ex libris Kongresszus-

Petry Béla grafikája, P1 (1982), 102×60

ra, az 1972-es helsingori, az 1978-as luganói kongresszusra Andruskó Károly és Kertes-Kollmann Jenő által készített lapok említhetők. Ugyancsak alkalmi grafika a Szentesi és felesége, Horváth Erzsébet 25 éves házassági évfordulójára szóló köszöntő lap (a felirat: Szentesi Flórián és felesége, Cs. Horváth Erzsébet szep. 8-án ünneplik ezüstlakodalmukat, 1942–1967), a grafikus Kollmann Jenő.

A feleség, Szentesi Flóriánné számára is készült több ex libris, melyek természetszeretetről árulkodnak, Andruskó Károly alkotásai.

Szentesi Flórián gyűjteményéből több intézmény őriz példányokat, többek között Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtára, mely számára 1974-ben ajándékozott példányokat.

Pécssett helyezték örök nyugalomra.

IRODALOM

1939. évi cserejegyzék, MEGE Kisgrafika, 1939/2. sz., 19.
1961. évi cserejegyzék, Kisgrafika Barátok Köre, Budapest, 1961. (különlenyomat), 5.
III. Országos Kisgrafikai találkozó, 1976. július 17–21., a „Dr. Doktor Sándor” városi Művelődési Központ nagytermében (kiállítási katalógus)
A Kisgrafika Barátok Köre (KBK) pécsi csoportja 1973. és 1974. évi munkaterve, KBK Irattár
A kongresszus résztvevői, Kisgrafika Értesítő, 1970. december, 745.
B. K.: Ünnepség a Dr. Doktor Sándor Művelődési Központban, Megnyílt a III. országos Kisgrafikai Találkozó, Dunántúli Napló, 1976. július 18., 2.
B. R.: A világ féltékenyén, Új Dunántúli Napló, VIII. évf., 161. sz., 1997. június 14., 7.
Belépési nyilatkozat Szentesi Flórián nevére, 1959, KBK Irattár
Ex libris-kiállítás a Hirlapolvasóban, Dunántúli Napló, 1970. október 20., 5.
Hírek, Kisgrafika, 2000/2. sz., 11.
KBK pécsi csoportja, Jubileumi ex libris és grafikai bemutató katalógusa, 1968. december, 3., 11–12.
Közlemények, KBK Értesítő, 1962. december, 24.
Meghívó, Petry Béla Albert kiállítása, 1982. május 15. – június 15., Pécs Városi Könyvtár Várkonyi Nándor Fiókkönyvtára
Napló, Magyar Nemzet, 1970. január 18., 12.
Plakát- és aprónyomtatványok naplója, 1975. X. – 1986. VI., OSZK (1974. június 5-i bejegyzés)
Pótlás a cserejegyzékhez, Új tagok, MEGE Kisgrafika, 1938/2–3. sz., 23.

Réthy István levele Szentesi Flóriánhoz, 1974. november 12., 1976. február 26., 1976. március 23., KBK Irattár

ROMVÁRY Ferenc: *Az ex libris története Pécssett*, Pécs, 1966. (Különlenyomat a Janus Pannonius Múzeum 1965. évi évkönyvéből), 309.

Szemle, Kisgrafika, 1997/3. sz., 9.

Szemle, MEGE Kisgrafika, 1942/1–2. sz., 10. és 1942/3–4. sz., 21.

Szemle, Pécsi ex libris gyűjtők, MEGE Kisgrafika, 1940/1–2. sz., 11.

Szentesi Flórián, In: *Pécs lexikon N-Zs*, Második kötet, szerk. ROMVÁRY Ferenc, Pécs Lexikon Kulturális Nonprofit Kft., Pécs, 2010, 258.

SZENTESI Flórián: *A Kisgrafika Barátok Köre Pécsi Csoportjának 1979. évi munkaterve, Az 1978. évi tevékenységünk rövid értékelése*, Pécs, 1979. január (kézirat)

SZENTESI Flórián: *A kisgrafika gondosabb gyűjtéséért*, Kisgrafika, 1987/1. sz., 23.

SZENTESI Flórián: *Vallomás az ex libris gyűjtésről*, Kisgrafika, 1974/1. sz., 17–18., és Kisgrafika különszám, 1997., 15–16.

Szentesi Flórián, Id., baranyanet.hu/kikicsoda/97/s/szentesi.htm

Szentesi Flórián levele Réthy István KBK titkárnak, 1974. VI. 27, KBK Irattár

Új tagok és címváltozások, MEGE Kisgrafika, 1942/3–4. sz., 24.

Vasné dr. Tóth Kornélia

AZ EX LIBRIS GYŰJTÉS FOGALOMTÁRA IV.

Kisgrafika folyóirat

A →*Kisgrafika Barátok Köre* 1962 októberétől megjelenő lapja, kezdetben KBK Értesítő, 1964-től Kisgrafika Értesítő, 1972-től Kisgrafika néven. Az első szerkesztője Galambos Ferenc volt. A mai napig fennáll. Jelenkori szerkesztői: dr. Arató Antal, Ürmös Péter, Vasné dr. Tóth Kornélia.

Nem egyezik a *MEGE Kisgrafikával*. →*Magyar Exlibris-gyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete (MEGE)*

Kisgrafika Barátok Köre (KBK)

1959-ben alakult a magyar kisgrafikai élet összefogására, a grafikusok és gyűjtők pártolására, kiállítások és egyéb programok szervezésére. Az 1989. novemberi cégbírósi bejegyzéssel alakult egyesület: Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület néven. Szaklapja, a →*Kisgrafika folyóirat* 1962-től jelenik meg. A körnek vidéki szervezetei is létrejöttek Szegeden, Pécssett, Debrecenben, Cegléden, Tatabányán, Egerben, Hajdúböszörményben, Veszprémben, Ajkán, Szombathelyen.

Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület → **Kisgrafika Barátok Köre**

Kisgrafikai biennálé

A balatoni ~ kétévente megrendezett kisgrafikai pályázat és kiállítás. Hazánkban Keszthelyen rendezték az 1970-es években, az elsőt 1971-ben. A későbbiekben Tihanyba került át a helyszín, itt 1989-ig rendeztek ~kat.

Kisgrafikai triennálé

Háromévente megrendezett kisgrafikai pályázat és kiállítás. Hazánkban ilyent nem tartanak. A cseh Chrudimban, a görögországi Lefkadában rendeznek nemzetközi ~kat. Utóbbit 2005-től.

Magyar Exlibrisgyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete (MEGE)

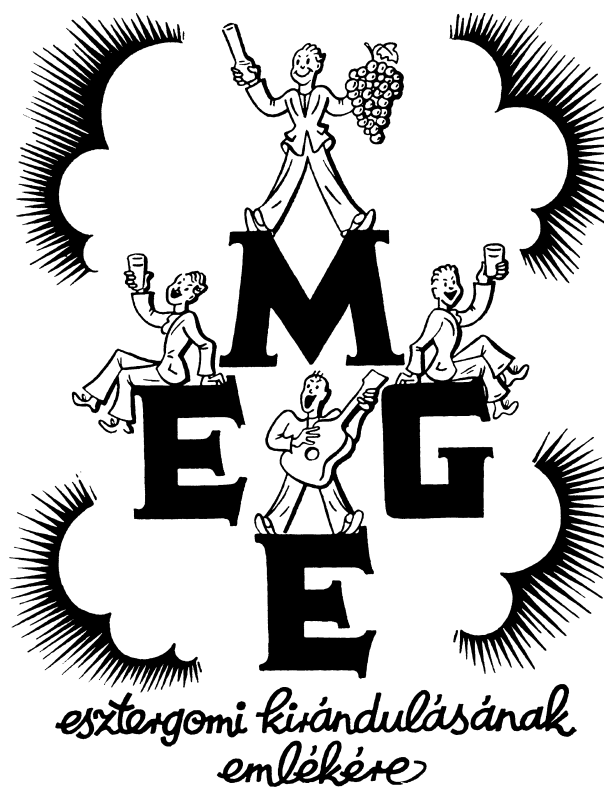
A magyar kisgrafikai élet összefogására a két világháború között, 1932-ben alakult, Budapest központtal. Éltre hívója Nagy József, Arady Kálmán és Pinterits Tibor voltak. Folyóiratuk is megjelent, a *MEGE Kisgrafika* (1937–1944), melynek nyolc év alatt 19 száma látott napvilágot, kiadásának a háború vetett véget. Szerkesztője Arady Kálmán és Pinterits Tibor voltak.

MEGE → **Magyar Exlibrisgyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete**

Megrendelő → Possessor

Minilibris

A latin *minor* 'kisebb' és a *liber* 'könyv' szavakból. Az átlagosnál kisebb méretű →*ex libris*. Neve onnan ered, hogy kezdetben minikönyvbe is helyezték.

Nemes Török János grafikája, P1, op. 14 (1938), 155×115

Modern ex libris

A 19–20. század fordulójától napjainkig készült →*ex libris*, mely a korai címeresektől eltérően már jórészt →*témás (szimbolikus) ex libris*. Készítői a kor neves grafikusai: Sassy Attila, Fery Antal, Stettner Béla, Buday György, Várkonyi Károly, Vén Zoltán stb.

Néma ex libris

Felirat nélküli →*ex libris*. Főként a korai, 16–18. századiak között fordul elő, amikor a könyvjegyek még jórészt meggyeztek a család címerével.

Nyomat

Nyomatással, →*grafikai sokszorosítással* készülő alkotás. A grafikai eszközökkel előállított, a művész elképzelésének megfelelő nyomóforma (→*dúc*) adott felületeire festékkréteget juttatva visznek át festéket a nyomópapírra. Így jön létre a ~.

Opuslista → Alkotásjegyzék

Országos kisgrafikai találkozó

1973 óta rendezett hazai ~ az ex libris gyűjtők, a →*Kisgrafika Barátok Köre* tagjai számára. Az elsőt Cegléden tartották. Eleinte egy-két évente, majd ritkábban tartják.

(Megjegyzés a lexikonhoz:

A címszót a szócikk szövegében nem ismétlem, helyébe minden előfordulásakor hullámjelet, tildét tettem. Az egymással összefüggő, az adott szócikk megértése, kiegészítése stb. szempontjából fontos fogalmakat a szócikken belül utalójellel: → láttam el, és az utalt szót kurziváltam.)

Forrás: VASNÉ DR. TÓTH KORNÉLIA: *Műgyűjtés és ex libris. Az ex libris gyűjtés szokásrendszere, bemutatása*, In: *Hobbinyelvek, Egy anyanyelvi pályázat legjobb munkái*, szerk. Balázs Géza – Minya Károly, Anyanyelvpolók Szövetsége, Budapest, 2017., 135–157.

A fogalomtár közlését folytatjuk! Vasné dr. Tóth Kornélia

HÍREK

30 ÉVES A TIBOR ERNŐ GALÉRIA (TEG)

A Tibor Ernő Galéria (Nagyvárad, Kanonok sor 11.) 1990 januárjában alakult egy maroknyi lelkes képzőművészettel foglalkozó csoport kezdeményezésére. Elsődleges célja a nagyváradi kulturális élet színesítése, alternatívák kínálása, nemcsak képző-, hanem összművészeti alapon, termeiben helyet adva – a rendszeres kiállításokon kívül – irodalmi, költészeti, zenei és színjátszó esteknek, egyéb kulturális és jó-tékonyági összejöveteleknek.

A TEG három egymást átfedő formában, önellátóan működik: mint alapítvány, alkotóstudió és kiállítóterem, a Nagyváradi Római Katolikus Püspökség és a Bihar megyei RMDSZ támogatásával. Kiállítótermeit az alapító tagok több mint egyéves munkával varázsolták Nagyvárad egyik kultúrközpontjává. Az eltelt három évtized alatt több száz csoportos és egyéni kiállítás, számtalan koncert és irodalmi est, könyvbemutatók színhelye volt. A galéria jelenleg mintegy 20 állandó tagot számlál, akik évente alkotótáborokat szerveznek, több hazai és nemzetközi tárlaton vesznek részt. Nyitott formáció lévén szívesen fogadnak új tagokat, az eseménysorozataikon kívül heti összejöveteleken megbeszélnek a leendő programokat, az eljövendő kiállításokat.

A vezetőket évente választják, demokratikus szavazással. Az alkotóközösség tagjai munkájukkal elérték, hogy helyi, országos és összmagyar szinten is a Tibor Ernő Galéria ismert név, látogatott hely legyen.

Bányai Szabados Katalin (a TEG egykori elnöke)

2020. január 21. – február 27-ig volt megtekinthető a Nyíregyházi Városi Galériában a IX. Nyíregyházi Nemzetközi Fametsző Művésztelep zárókiállítása és Börcsök Attila grafikusművész *Magasan-mélyen* c. tárlata. Előbbit Dr. Jankáné prof. Dr. Puskás Bernadett, utóbbit Prof. Dr. habil. Szepessy Béla grafikusművész, egyetemi tanár nyitotta meg.

AZ ÜVEGHEGYEN INNEN ÉS TÚL...

Kapolcsi Kovács Csaba *Az üveghegyen innen és túl...* című kiállítása 2020. február 7-én nyílt meg az ajkai Városi Múzeumban. Megnyitót mondott: Padné Szabó Mária. Közreműködött a Hársfa trió. A megnyitóból idézünk:

„Mostani kiállításunk egyik érdekessége, hogy egymás mellett láthatnak ugyanabban a témában készült nagygrafikát, nevezetesen ceruzarajzot, illetve rézmetszetet, ex librist = művészi könyvjegyet. (Tan-mese) Ennek vázlatai és rézdúca is látható, mellette néhány eszköz és a róla készült nyomat. Itt tökéletesen nyomon követhető Csaba tömörítő képessége. Ez nem csak azt jelenti, hogy minden helyet kihasznál, hanem azt is, hogy minden vonalnak és pontnak, létrának és ablaknak mondanivalója, szerepe van, ha éppen azon a helyen van, ahol a téma megköveteli. A formai tömörítés mellett a tartalmi sokszínűséget is jól példázza ez a hármasként. A mesebeli mesterségek mellett felismerhetjük napjaink szakmáinak egyegy jegyét is.

Kiállításunkkal több célunk volt. Kapolcsi Kovács Csaba munkái külföldön és itthon is sok kiállításon szerepeltek, míg lakóhelyén szinte napra pontosan 25 éve nem láthatta a közön-

Kapolcsi Kovács Csaba: Sárkányvadász vadász, ceruzarajz (2018), 420×297

ség. Jó, ha találkozhat újabb munkáival is a 60 éves Ajka város érdeklődő lakossága, és megismerheti a művész kiteljesedését.

Szemet gyönyörködtető az is, hogy mai harsány világunkban azt látjuk, hogy nagyon finom vonalakkal és színekkel is ki lehet fejezni igen jelentős gondolatokat. Például azt, hogy az üveghegy mindenki előtt ott áll, csak az önmagunkba vetett hit, szeretet, tiszta szív és fantázia kell hozzá, hogy feljussunk a csúcsára, és meglássuk, megtaláljuk azt, amit éppen keresünk, vagyis a megoldást, mint a mesékben.

Kívánom, hogy mindannyian jussunk el saját üveghegyünkhöz innen és túlra is, és tegyen boldoggá bennünket minden elért eredményünk. Ehhez adjon segítséget Kapolcsi Kovács Csaba kiállított alkotásaival.”

Padné Szabó Mária

2020. február 15-én 20 órakor a Pesti Szabad Szalonban (Bp., V. kerület) került sor Keczely Gabriella: *Rejtőzködve* c. tárlatának megnyitójára. Az est háziasszonya Lovas Zsuzsanna volt.

2020. január 27-én 30 éve hunyt el Borsos Miklós (1906–1990) magyar szobrász, éremművész, grafikus. Munkássága előtt tisztelegve az Országos Széchényi Könyvtárban 2020. február 18-án nyílt az *Origó a végtelenben. Borsos Miklós-émlékiállítás* c. tárlat. Ezen a rézkarcok, plakátok, katalógusok és albumok mellett a művész által illusztrált, illetve róla szóló könyvek, levelek, kispasztikák, érmek szerepeltek.

2020. február 21-én 17 órakor nyílt a *Hommage à Nagy László Lázár* című emlékkiállítás Cegléden, a Ceglédi Galériában. Méltó megemlékezés volt ez a kettős kiállítás, amelynek egyik részében – a Ceglédi Galériában – a 2019-ben elhunyt grafikusművész alkotásai (43 tablón 153 kisgrafika, emellett könyvillusztrációk, tollrajzok, meghívók, oklevelek, festmények, éremtervek, fafaragások), a Kamaragalériában pedig 22 alkotó, a tanítványai, művészbáratai erre az alkalomra készített művei (grafikák, festmények, fafaragások, kerámiák, tűzzománcok, irodalmi művek stb.) szerepeltek. Mindezekről válogatott katalógus is készült. Köszöntőt mondott Dr. Csáky András polgármester, a kiállítást megnyitotta: dr. Juhász István egyetemi tanár, a tárlat kurátora és Matets László képzőmű-

vész. A kiállítás, mely március 14-ig volt megtekinthető, méltó módon állított emléket a világhírű ceglédi grafikusművésznek.
V. T. K.

2020. február 26-án, szerdán 18 órakor nyílt meg a Tér-Kép Galériában (Budapest) Kiss Ilona Munkácsy-díjas grafikus- és könyvművész *A Duna mentén* című kiállítása. Megnyitotta: Szentandrás Zsuzsanna művészettörténész.

2020. március 6-án *Széchenyi Ferenc alapkönyvtára. Vásári ponyvák a nemzeti nyelv és az olvasás szolgálatában (1770–1820)* címmel adott elő Vasné dr. Tóth Kornélia az MTA Könyvtár és Információs Központban, a *Könyvek magántulajdonban* c. tudományos konferencián. A BTK Lendület Nyugat-magyarországi irodalom Kutatócsoport 1770–1820, a MOKKA Egyesület, MOKKA-R Tagozat és az MTA Könyvtörténeti Munkabizottsága közös konferenciáján 12 előadó vett részt, az előadások betekintést adtak a könyvtermelés, a könyvterjesztés és az olvasástörténet mellett a köznemek és az alsópapság olvasmányaiába, a főurak és a tudósok, irodalmárok gyűjteményébe is. Kornélia előadásában több könyvtáralapító főúr – mindenekelőtt Széchenyi Ferenc – possessorbejegyzéseit, pecsétjeit, ex libriseit is bemutatta.

KÜLFÖLDI HÍREK

2020. január 22. – 2020. március 11-ig tartott a sziléziai *Katowicében* (Lengyelország) a *Spirit* [Lélek] témájú nemzetközi ex libris verseny kiállítása.

FISAE NEMZETKÖZI EX LIBRIS VERSENY, 2020

A 38. FISAE Nemzetközi Ex libris Kongresszus (London) alkalmából az angliai Ex libris Társaság ex libris, kisgrafikai versenypályázatot írt ki, a *Kisgrafika* 2019/4. számában részletezettel. A grafikák beérkezésének határidejét meghosszabbították 2020. május 31-ig.

A versenykiírás részletes szövege és a nevezési lap itt található: bookplatesociety.org/2020competitionLondon.htm.

A Trakai Történeti Múzeum (Litvánia) *Egyszarvú – a kulturális és történelmi örökség jelképe* címmel rendez nemzetközi ex libris versenyt diákok és felnőttek számára. Bármilyen technika megengedett. A legjobb 80 mű kerül kiállításra és katalógusba. Beküldési határidő: 2020. május 29. A versennyel kapcsolatos további információk a következő weboldalon találhatóak: <https://trakaimuziejus.lt/news/499/133/International-bookplate-competition-2020>.

A lengyelországi *Gliwice* 2020-ban rendez meg a *XIII. Nemzetközi Ex libris Pályázat*ot felnőttek számára. A résztvevők több munkát is benyújthatnak 2016–2020 közt készült művekből, bármilyen grafikai technika elfogadott. A részvétel ingyenes. A grafikák beküldendők a következő névre és címre: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach, ul. Kościuszki 17, 44-100 Gliwice. E-mail: exlibris@biblioteka.gliwice.pl. Beküldési határidő: 2020. szeptember 7. A díjátadóra és a kiállítás megnyitására 2020. november 20-án kerül sor. További részletek, jelentkezési lap itt szerepel: <https://biblioteka.gliwice.pl/ekslibris/>.

LAPSZEMLE

Knižní značka 2019/4.

A lapban Bartolomej Rudas részletesen szemlézi a *Kisgrafika* folyóirat 2019/3. és 2019/4. számait, bő tartalmi ismertetést nyújtva az egyes cikkekről.

Mitteilungen der Deutschen Exlibris-Gesellschaft 2020/1.

A *Folyóiratok, könyvek* rovatban a külföldi folyóiratok között a magyar *Kisgrafika* 2019/2. és 3. számaiból több cikket cím szerint említ, náluk szokott módon a szerzők feltüntetése nélkül. Heinz Neumaier a milói Vénusz ex libriseken való előfordulását bemutató cikkében említésre kerül a magyar Gara Arnold és Ágoston Ernő ez irányú alkotása, előbbi Hillinger Oszkár, utóbbi Varga F. részére. A két rézkarc reprodukciója is látható a lapban.

Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft 2020/1.

A könyvismertetések közt dr. Tillfried Cernajsek bemutatja a KBK-60 nemzetközi kiállítás katalógusát. Utal a Magyarországon 1970-ben rendezett XIII. FISAE-kongresszusra is. A 2019-es KBK-60 pályázat és katalógusa kapcsán sajnálattal jegyzi meg, hogy az nem ad hiteles keresztmetszetet a kortárs nemzetközi ex libris életéről, példának hozva a török indulók túlsúlyát, és az osztrák, német grafikusok kis számarányát.

Pápa ma, 2020. február 3. és Veszprém megyei hírportál, 2020. február 8.

Kisgrafikák a nagyvilágból címmel részletes beszámoló jelent meg a „KBK 60” kiállítás pápai megnyitójáról 2020. február 3-án a „Pápa ma” hírportálon, elérhető itt: papa-ma.hu/index.php?op=cikk_reszletes&id=20666.

A Veszprém megyei hírportálon 2020. február 8-án Laskovics Mária: *Nemzetközi vándorkiállítás érkezett Pápara* címmel írt a tárlatról (veol.hu/kultura/helyi-kultura/nemzetkozi-vandorkiallitas-erkezett-papara-3314112).

Ugyancsak a pápai nemzetközi ex libris kiállítás anyagáról többféle nyelven rövid hírt, a szereplő ex librisekről képes válogatást adtak le az *MI tévécsatornán* az idegen nyelvű programajánlóban 2020. február 4-én.

Magyar Grafika 2020/1.

A 100 éve elhunyt soproni nyomdász-kiadó, Röttig Odo (1883–1920) emlékezete címmel jelent meg Vasné dr. Tóth Kornélia írása gazdag szakirodalmi utalásokkal az osztrák származású, Sopronban élő nyomdászcsalád tagjáról, újságszerkesztő-kiadóról, ex libris gyűjtőről.

KÖNYVESPOLC

VÉN ZOLTÁN LEGÚJABB ALBUMA (2019)

A *Paradigma, paradoxon, parafrázis, parakmé* c. kötet Vén Zoltán (1941–) Berzsényi-díjas grafikusművész hasonló című kiállításáról kapta a nevét. A 2019-ben megjelenő könyv kiadói a Berzsényi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság könyvkiadója, a Berzsényi Könyvkiadó (Kaposvár) és a Vörösmarty Kiadó (Székesfehérvár). Az album Vén Zoltán számos metszete reprodukcióját tartalmazza, a borítón *Dobszerda* című művével. A 100 oldalas, szép kivitelezésű könyv a 78 éves grafikus „hattyúdala” – ahogy ő maga fogalmazott.

A kötet előszavát Pomogáts Béla jegyzi, aki Vén Zoltán „grafikai univerzumának” hitelességet adó személyes jellegét a következőkben látja: a vonalak hajlításában, a papírra teremtett emberi vagy állati lények egyediségében, a kompozíció személyességében. Szerinte a „szürrealitás” és a „realitás” egymással vitázó, mégis „egymást kiegészítő és megbékítő impulzusai teremtik meg a káoszon átsugárzó értelmet és harmóniát, azt, hogy a szürrealisztikus mozgalmasság háttérben valamilyen megnyugtató rendezettséggel találkozik a Vén Zoltán művészi világában bolyongó érdeklődő.” Mindehhez hozzátartozik a művészi mesterség főlényes ismerete.

A könyv borítója

A kötet a bevezető után Vén Zoltán munkásságát méltató, bemutató írásokat tartalmaz, többek között Tari Istvántól (*A mindenség fészkeiben*), dr. Mezei Ottótól (*Az ex libris ha megnövekszik*), Fehér Bélától (*Ptah vasalózsínórja avagy a groteszk érintése. Látogatás V. Z. mester műtermében*), Király Zoltántól (*Vén Zoltán újabb metszetei Székesfehérváron*), dr. Soós Imrétől (*Egy kisgrafika anatómiája. Vén Zoltán székesfehérvári lapjáról*), Vakler Lajostól (*Vén Zoltán kirándulása*), Ligeti Gábortól (*Parafrázisok*).

Több írás a grafikus valamely kiállítása alkalmából írt megnyitószöveg, például Kozák Csaba: *Megnyitó 2000-ben a Vörösmarty Társaság Dísztermében*, Géger Melinda: *Kölcsey és a szódásüveg* (Fonyódi Múzeum, 2008), Arató Antal: *Kiállítás megnyitó – Fonyód* (2009), Szuromi Pál: *Parafrázis, parabola, paradigma, parakmé* (2011, ugyanezen címen Feledy Balázs és Szokolczay Lajos is nyitott tárlatot). Vén Zoltánt 75. születésnapján, 2016-ban Wehner Tibor: *Szelleműs képi fogalmazás* címmel köszöntötte a székesfehérvári Szent István Művelődési Ház kamarakiállításán.

Egy Vén Zoltánnal folytatott interjú is található a kötetben, melyet Kocsis Noémi készített 2006-ban a Fejér Megyei Hírlap számára. A grafikus saját írásából is megismerhetünk többet, például az *Exlibrisről*, *Kass János grafikusművész* címmel.

A kötet vége felé Fehér Bélától angol, Wehner Tibortól német nyelvű elemzés is olvasható, illetve a magyar mellett német, olasz, orosz nyelvű újságcikkek méltatják Vén Zoltán munkásságát, bizonyítva a művész széles körű ismertségét, kapcsolatait. Érdekesség Farkas Bertalan úrhajós levélváltása Vén Zoltánnal egy számára 1981-re készített újévi lap kapcsán. A gazdagon illusztrált kötetet a grafikusról szóló idézetek, barátok, ismerősök portréi, fotói zárják. A kötetben sajnos nem található tartalomjegyzék, amely nagyban segítene volna a könyvben szereplő írások megtalálását.

A bemutatást Varga István szavaival zárom: „Vén Zoltán nagy küzdő, derék harcos: szeressük nagyon, mert grafikáiba gyönyörűen az emberiség múltját csomagolta be nekünk! [...] Fonyódon és Budapesten élve is otthonosan mozog a görög és a római mitológiában, a keresztény hitvilág jelképrendszerében, de ne higgyük, hogy ezeknek a témáknak az ábrázoláskor csak a múlttól szól hozzánk. Arra tanít bennünket, hogy ne higgyük, hogy nincs közünk a történelem nagy kérdéseire, drámáihoz, konfliktusaihoz. Ne higgyük, hogy mi már egy befejezett történet után vagyunk hétköznapi életre kárhozhatóak.”

Vasné dr. Tóth Kornélia

MOLNÁR-C. PÁL MUNKÁSSÁGÁRÓL

A *Battonyától Budapestig: Molnár-C. Pál (1894–1981)* című kötet 2019 végén jelent meg a Battonyai Városi Művelődési Központ és Könyvtár kiadásában. A huszadik század magyar képzőművészetének kiemelkedő alakja városunk neves szülötte, Molnár-C. Pál. Életművének változatossága, intellektuális gazdagsága a nagy tehetségek közé emeli a művészt, aki páratlan mesterségbeli tudásról tesz bizonyosságot a sokféle technika kiváló alkalmazása során. A grafikák, újságrajzok, fametszetek, oltárképek, festmények különböző stílusban mindmind megtalálhatóak e kötetben. Molnár-C. Pál *Vallomások* című önéletrajzi írásából vett idézetek adják a magyarázatot a megjelenített képekhez, melyeket Csillag Péter, a mester unokája válogatta a kötetbe. A könyvben a budapesti Molnár-C. Pál Múterem-Múzeumban és a battonyai Molnár-C. Pál Emlékházban kiállított alkotások fotói is láthatóak. A kiadványt életrajzi események kronológiája, valamint a kiállításainak jegyzéke zárja. Ez a szemrevaló kötet a MÖCÖPÖ – Molnár-C. Pál 125. szakmai program keretében, a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával készült. Megvásárolható a battonyai könyvtárban és a Molnár-C. Pál Emlékházban 2900 Ft-os egységáron.

Palkó Márta

HELBING 150

150 évvel ezelőtt született Helbing Ferenc (1870–1959), a hazai szecessziós plakátművészet és reklámgrafika egyik legkiválóbb művelője. Születésének évfordulója alkalmából a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum a plakátművészet nagyjait bemutató monográfia-sorozat indításával tiszteleg a hazai reklámgrafika egyik első képviselőjének életműve előtt (*Helbing 150. A plakátművészet mestere*, mkvm.hu/helbing_150_a_plakatmuveszet_mestere).

EGYESÜLETI HÍREK

FÜLÖP IRÉNRE EMLÉKEZÜNK

Gyűjtőtársunk 1941. december 13-án született Budapesten. A háború miatt a család hamarosan a Veszprém megyei Türrére költözött. Irénke Sümegre járt gimnáziumba, miközben Ajkára költöztek. Itt gyors- és gépírást tanult. Az Ajkai Timföldgyárban dolgozott, munka mellett szerzett gépírási technikus oklevelet.

Egész életében két „családra” szentelte idejét, osztotta szeretetét. Hét évvel fiatalabb húga két lányának keresztanyjaként tett meg mindent, amit egy családért meg lehet tenni, cserében sok szeretetet, megbecsülést és támogatást kapott. A másik „családja” az Ajkai Kisgrafika Barátok Köre volt, aminek alapító tagja, később ügyvezetője lett. Csoportunk rendezvényeit nagy precizitással dokumentálta. Tudott értékelni és dicsérni. Bagarus Zoltán és Tóth Rózsa ex libriseiből jelentős gyűjteménye volt, de érdekelt minden kortárs magyar grafikus munkája. Rengeteget levelezett. Emellett rejtvényt fejtett, sokat olvasott, és szerette a várakat és a virágokat.

Hitt az emberekben és hitt a gyógyulásban. 2020. március 28. óta már csak mi, rokonai és barátai hisszük és tudjuk, hogy amit tett, ahogyan élt, az maradandó érték.

Az ajkai kör nevében: Padné Szabó Mária

Tóth Rózsa linómetszete, X3, 107×70

*

A hazánkban is terjedő koronavírus-járvány miatt kialakult válságos helyzet következtében a 2020. április 18-ára tervezett tisztújító közgyűlésünk időpontja határozatlan időre elnapolódott. A tagokat majd értesítjük a közgyűlés új időpontjáról.

*

Tagdíjakat és adományokat kérjük a CIB Bank 10700268-70112139-51100005 számlaszámára befizetni. A számla tulajdonosa a Kisgrafika Barátok Köre. Csekket nem tudunk küldeni! A tagdíj 3000 Ft, külföldieknek 45 euró.

SUMMARY

Zoltán Vén: The Closing Ceremony of the “KBK 60” International Ex-libris Exhibition

The closing event of the “KBK 60” international ex-libris exhibition was held on 15th January 2020 in the Csokonai Culture House. Zoltán Vén shared his perceptions about the “KBK 60” exhibition and competition and the works received, terming the international competition successful. He thanked everyone for participating in the competition.

Péter Ürmös: North Pannon Small Graphic Mosaic

The opening of the „KBK 60” in Pápa was delivered by Péter Ürmös on 3rd February 2020 in the Mór Jókai Municipal Library. He gave a summary of the important role of Pápa and the surrounding area in the prosperity of ex-libris art, and shared his perceptions of the „KBK 60” international exhibition, stressing the diversity of content and form of the material.

Dr. Kornélia Tóth Vas: Introduction of Graphic Artist István József Bugyi

Graphic artist István József Bugyi (1986–) is the member of numerous fine art associations: e. g. the National Association of Hungarian Artists (from 2014) and the Association of Friends of Small Graphic (KBK) from 2019. His artistic world consists of engravings, drawings and monotypies as well. He makes small graphics and bookplates, too. His works appeared on numerous exhibitions in Hungary and abroad.

Dr. Kornélia Tóth Vas: Bookplates of Famous Collectors in the National Széchényi Library. Flórián Szentesi Snr. (1910–2000)

Flórián Szentesi Snr. was born in Szentes. He played a significant part in the ex libris life of Pécs. In 1962, he instituted the Association of Friends of Small Graphic of Pécs on the model of the KBK of Budapest. He took part in several ex libris exhibitions and congresses in Hungary and abroad, organized numerous exhibitions and obtained a collection of approximately 50 thousand small graphics.

News, Press Review, Books, Society Matters

Keczely Gabriella: Szimbiózisban, elektrografika (2010), 297×210

Ebergényi Tibor Könyveiből

Diskay Lenke grafikája, X1/X3, op. 110 (1967), 97×68

Ex Libris

Dr. Csillag Pál
1919 - 1998

Ürmös Péter grafikája, CAD (2008), 143×92

Nagy László Lázár rézkarca, C3, op. 363 (1980), 110×71

Diskay Lenke fametszete, X1/2, op. 69 (1966), 70×57